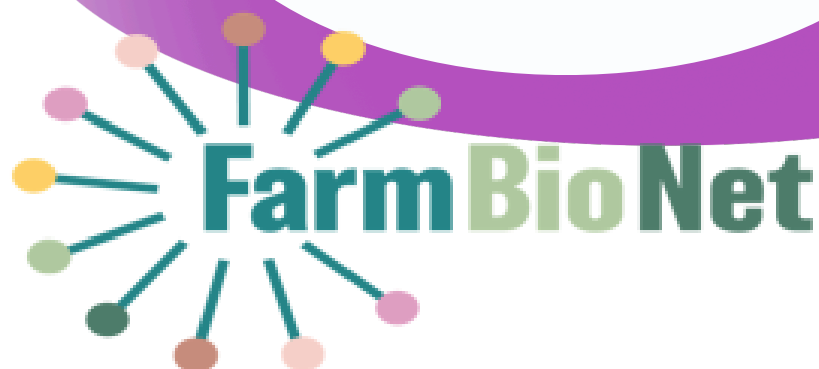
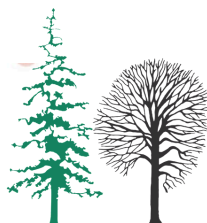

NOVIČNIK projekta FarmBioNet

Št. 3 (oktober 2025)

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

farmbionet.eu

Funded by
the European Union

This project receives funding from the European Union's Horizon Europe Framework Programme under project No. 101082102. Grant agreement ID: 101182942.

Associated country partners are funded by SERI. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research ERAR,
State Secretariat for Education,
Research and Innovation SERI

Ponovno se oglašamo z projektnim novičnikom, da z vami delimo nekaj utrinkov iz našega dvojnega srečanja in ostalih novosti.

Konec septembra smo na goriškem Krasu obiskali permakulturno posest Govec, ki jo je takoj po požarih leta '22 pričel urejati Robbert van Haaften, s trdno vizijo, da iz pogorišča vzgoji bujen in bogat gozdni vrt plodonosnih, aromatičnih rastlin in zelenjave. Njegova želja je posaditi čim več različnih sadnih sort, predvsem figovca. Da so posejane sadike preživele in se prijele v borno kraško zemljo je omogočil z upoštevanjem značilnosti terena, postavljanjem suhozidnih struktur za poglobljanje kotanij in z dodajanjem organskega materiala in komposta.

V suhi pokrajini brez naravnih površinskih virov vode so si ljudje od nekdaj preživetje omogočili s postavljanjem vodnih zadrževalnikov - vodnjakov (štjrne) in kalov. Slednji so služili tudi napajanju živine.

Ker na posestvu Govec Robbert še nima strehe nad glavo, iz katere bi se deževnica odtekala v zadrževalnike, je 'streho' položil kar na tla, zbrana deževnica, pa se od tam po cevi steka do več cistern, kjer bo ostala shranjena do poletnih mescev in novo zasajenim rastlinam pomagala preživeti sušne pogoje.

Na nižje ležečem delu posesti je postavljenih več visokih gred namenjenih pridelavi zelenjave. Grede so opremljene s ogrodjem čez katerega je napeto premično senčilo. Senčenje vrtov je na Primorskem moč opaziti vedno pogosteje, če pa bi nas poneslo še južneje na Jadran, bi ob starih vaških hišah opazili, da so vzdolž vrtov nasajene vinske trte, ki, napeljane na visoke latnike, zmanjšujejo temperaturo in izuševanje tal.

Da bi pridobili nove prostore za zasaditve in izboljšali rodovitnost prsti, se v dveh večjih gredah izdeluje kompost. Večina organskega materiala, ki se nalaga v gredah, je pridobljena s čiščenjem parcele pred zaraščanjem, sproti pa vanjo dodaja večje količine kavnih ostankov iz lokalnih gostinskih obratov.

3

farmbionet.eu

Funded by
the European Union

This project receives funding from the European Union's Horizon Europe Framework Programme under project No. 101082102. Grant agreement ID: 101182942.

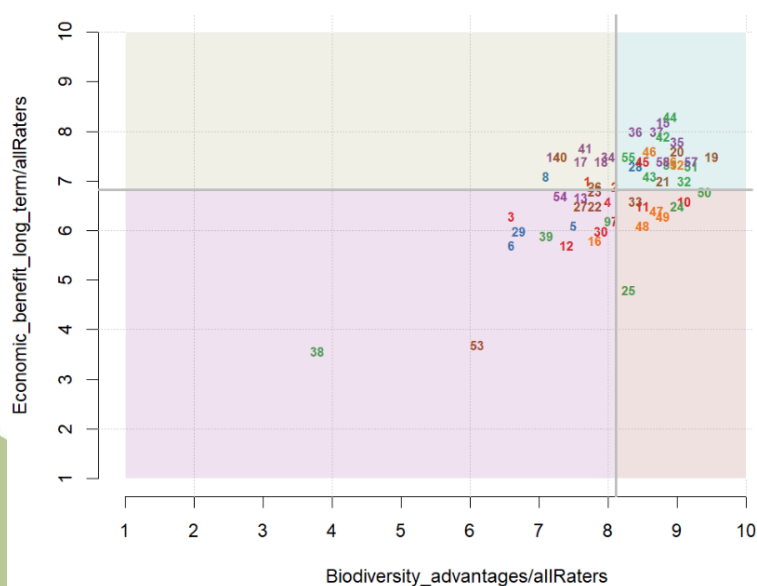
Associated country partners are funded by SERI. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

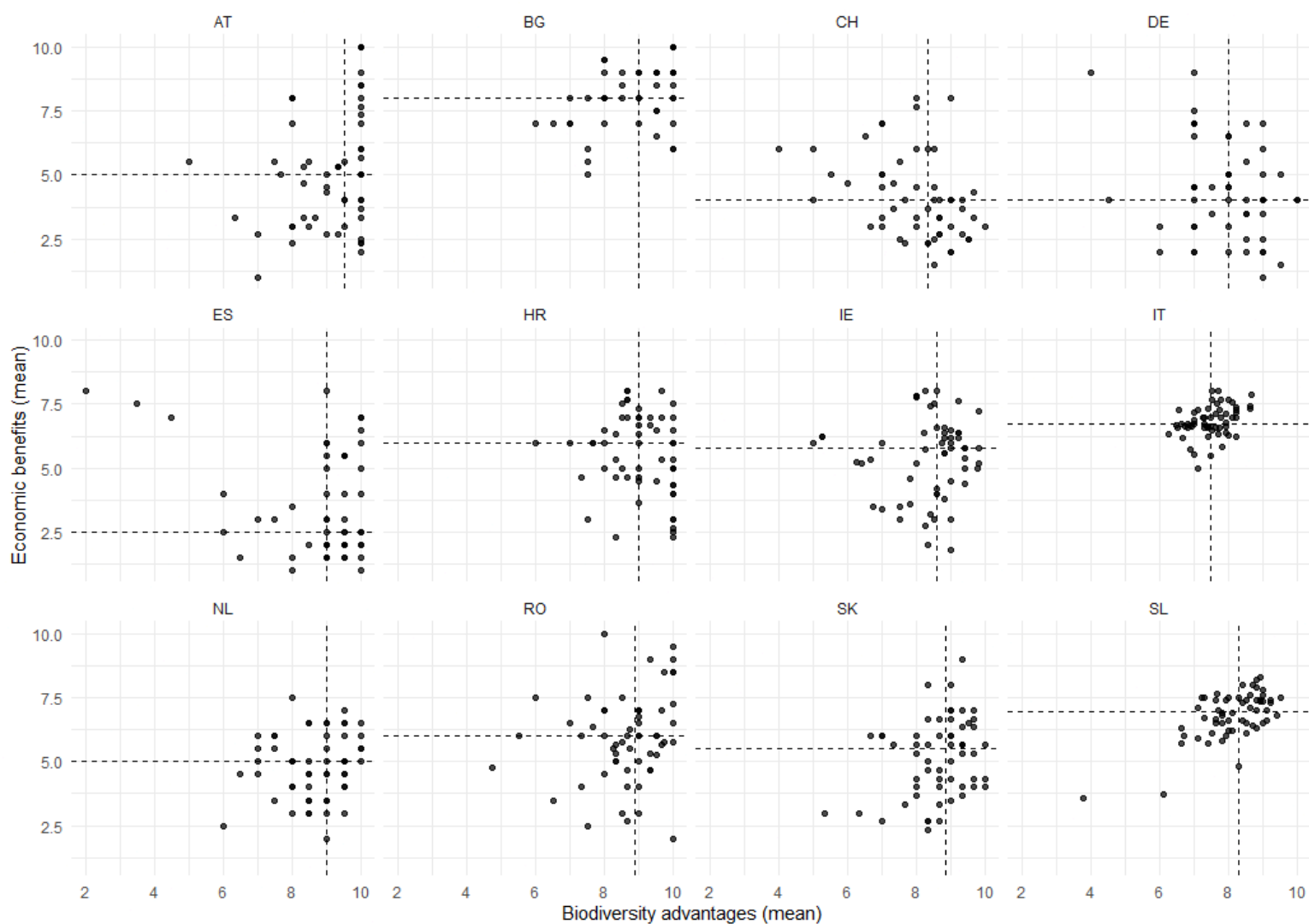
Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER,
State Secretariat for Education,
Research and Innovation SERI
Swiss Confederation

Naš drugi dogodek je bil namenjen predstavitvi in diskusiji rezultatov ankete, kjer ste člani dvanajstih državnih mrež ocenjevali pomen različnih kmetijskih praks za izboljševanje biodiverzitete in ekonomskega doprinosa kmetijam. Obojna učinka praks smo ocenjevali relativno visoko, kar je v nasprotju z rezultati iz ostalih sodelujočih držav (izvzemši Italijo), kjer so BFF praksam pripisovali manjši vpliv na izboljšanje ekonomskega stanja na kmetijah. Porodilo se je vprašanje ali trajnostne prakse prepogosto dojemamo neločljivo povezane s pripadajočimi subvencijami in ali se kmetovanje, ki za izvajanje trajnostnih ukrepov prejema večino pridodka iz nadomestil in neposrednih plačil, vrti v začaranem krogu, kjer sta produktivnost in razvoj kmetije pogosto zapostavljena. Po drugi strani, pa so vaše visoke ocene vpliva nekaterih BFF ukrepov lahko predvsem posledica že obstoječih krajinskih elementov in tradicionalnih kmetijskih praks vezanih na manjša kmetijska posestva. Za ohranjanje narave ponekod ni potrebno velikih sprememb, ampak le ohranjanje krajinskih elementov in spodbujanje ustaljenih dobrih praks.

Graf prikazuje zelo gručasto razporejene BFF prakse glede na njihove ocene vpliva na biodiverzitetu (x os) in ekonomski doprinos (y os)

Prikaz rezultatov povprečnih ocen vseh sodelujočih držav. Rezultati ocenjevanja pri nas so spodaj desno.

Podrobneje o rezultatih ocenjevanja pri nas:

Najbolje ocenjene prakse glede na vpliv na biodiverzitetu:

- Vzdrževanje in zaščita trajnih biotsko bogatih travnikov (vključno z avtohtonimi travniki in polnaravnimi travniki)
- Zmanjšana uporaba insekticidov
- Uporaba lokalnih semen za ponovno sejanje travinja
- Ekološko kmetovanje
- Vzdrževanje mokrišč (npr. barja in šotišča)
- Uporaba kosilnic, ki ne škodujejo žuželkam

Najbolje ocenjene prakse glede na ekonomski doprinos:

- Spodbujanje naravne regeneracije v gozdu
- Informiranje in ozaveščanje javnosti
- Zmanjšana uporaba insekticidov

Najslabše ocenjene prakse (glede na oba kriterija):

- Ohranjanje majhnih obdelovalnih površin ali zmanjševanje trenutnih velikosti
- Izogibanje uporabe zdravil za razglistanje domažih živali z namenom zaščite žuželk, ki se hranijo z gnojem
- Pogozdovanje površin

Še skupni rezultati povprečnih ocen udeležencev iz vse Evrope:

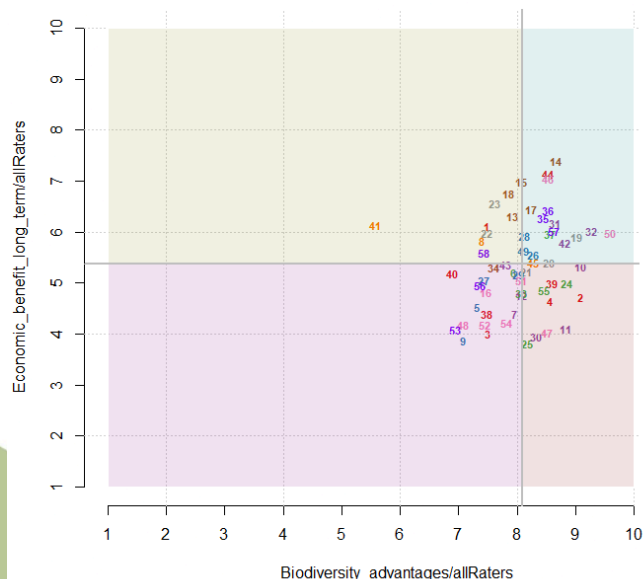
Najbolje ocenjene prakse glede na vpliv na biodiverziteteto:

- Uporaba lokalnih semen za ponovno sejanje travinja
- Ohranjanje starih dreves z votlinami/puščanje odmrlega lesa na drevesih
- Sajenje mejic z avtohtonimi rastlinami in grmičevjem
- Vzdrževanje mokrišč (npr. barja in šotišča)

Najbolje ocenjene prakse glede na ekonomski doprinos:

- Obogatitev tal z organsko snovjo (kompost ali živalski odpadki)
- Spodbujanje naravne regeneracije v gozdu
- Periodično premikanje živine, da se omogoči obnova vegetacije in prepreči prekomerna paša
- Mešane kulture, kolobarjenje

Kendall's tau=0.18 (p=0.0494)

Prikaz razporeditve BFF praks glede na povprečne ocene vseh udeležencev

7

farmbionet.eu

Funded by
the European Union

This project receives funding from the European Union's Horizon Europe Framework Programme under project No. 101082102. Grant agreement ID: 101182942.

Associated country partners are funded by SERI. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research ERAR
State Secretariat for Education,
Research and Innovation SERI
Swiss Confederation

Nekaj utriknov iz naše druge delavnice, kjer smo predstavili in prediskutirali rezultate, obenem pa spoznali biodinamičen pridelave vina na posestvu Gverila v vasi Slap, nad Vipavsko dolino.

Še vedno je čas, da se pridružite Slovenski državni mreži FarmBioNet in prispevate k soustvarjanju mreže znanja in izboljšanju praks kmetovanja!

Za več informacij pišite na elektronski naslov:
tine.grebenc@gozdis.si ali obiščite stran
www.farmbionet.eu

Naslov: Novičnik projekta FarmBioNet, Št. 3 (oktober 2025)
Izdajatelj: Gozdarski inštitut Slovenije
Izdavanje sofinancira: Farmbionet, Obzorje Evropa, projekt št. 101082102, ID Pogodbe: 101182942.
Periodičnost: četrtletno
Urednik: Nejc Suban
Uredniški odbor: Tine Grebenc, Nataša Šibanc, Katja Kavčič Sonnenschein
Naslov uredništva: GIS, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
Spletni vir: <https://dirros.openscience.si/IzpisGradiva.php?id=23215>